

Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Nunavut Havaakhaq Ilagijaujut

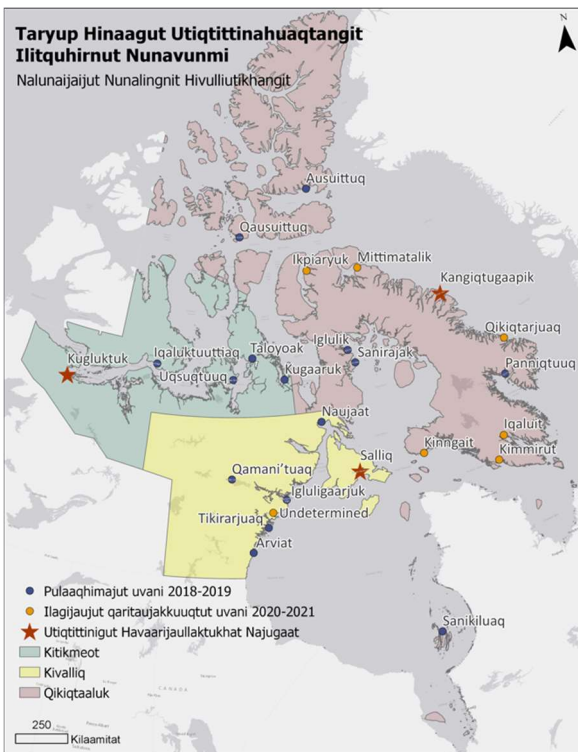
May 1, 2021
Tuhagakhaq Titiraq Naahaut 1

Tunnahuktittiyut: Haffumani mikhaatigut tamatkiumajavut havaqatigiiktut, niriugihimajara ilvit naammagijait taiguaqhimajait hamna tuhakakhaq titiraqhimajuq hulidjuhingit ilangit amihuujut hulijakhat havaarihimaat uvani *Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Nunavut Havaarijaujuq*. Ilagijaat tunnaguktittijut ilihahutik hivulliqpaangani haffumani utiqittinahuarniq hivulliujujkat uvani **18 nunaliit** hivunngani Qalagjuarniq-19 kinguvaqtittihimajut, nakuujumik tautukhimajavut hamna *pingahut nunalingni-nalunaijaujut utiqittiningit havaarijaujut* pilimmakhahimajut tadsja. Niriugihimajugut tuharumajavut qanuq ihumagijait taiguaqhimajut ilautquijugullu pulaariami havaarijaujum qaritaujakkuurvinga uvani coastalnunavut.ca

Naittuq: Uvani February 2018-mi, nunalingni pulaaqaqtut uvani 5-nit ukiunganit Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Nunavut (CRN) havaarijaulihaaqhimajuq. Parnautigijangit ukunanngat Dalhousie Ilinniaviguangat *Imarmiutaliqijiq Piliriakhaq* unalu *Nunavut Kavamangit*, maningnut ikajuqtauhimajut *Iqalliqinirnut Taryurmiuttat Kanata'm Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Manggit*, havaarijaujuq malikhimajaattaq *Inuit Qaujimagatuqangit (IQ)* titiraqhimagiami unalu turaarviulugulu aanniaqtailinirnut unalu qanurilinganingit haffumani imarmiuttanut uumajuit najuqpaqtangillu. *"Taryup hinaagut Utiqtittinahuqatqangit"* upautinnaqtuq utiqittiyakhanut ilitquhiraluungat; ihuaqhinahuahugu tadsja qanurilinganingit; hapumminahuarluguluuniit ingattaqtailinahuariami. *"Taryuq hinaa"* tukiqaqtuq humiliqaak ininganit imarmiuttat unalu nunami pivalliahimajut katilviuhimajullu hulivangmangaattaq.

Iluani tuluqtautingut...
Qanuq Tuhaumajavut – Aallannguqtauhimajut unalu Utiqtittiningit Ihariahungniit
Nunalingni Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Nunavut (CRN) Havaarijauullakukhat Najugaat
Tuaghakhat unalu Nutaannguqtiqtut
Manggit Ikajuutikhamut Piliriakhat
Niplautigiffaaqtangit

Nanmirijaa Jade Owen, 2019

Havaqatigiiktut havaqatigihimajangit ukunanngat *Anguniaqit Naniriaqtuqaktunit Katimajit (HTO)* tamainnit nunalingni, ilittuqhaivalutik hivunikhautikhangit ilagijaujut unalu nunajaliqinirnut ilihautijut nalunaijaigiangani tarjuq hinaa tuluqtautingit utiqittiningit hivulliujujkat. Talvanngat, **18 haffumani 25 Nunavut Haamalaujut pulaaqtauhimajut**, amiakkungi pulaaqaunaiaqtut upinggaami 2021-mi. Tadsja atuqtangit Qalagjuarniq-19 kinguvautihimajangit maligiaqaqtangit Iqaluit-kigligutaujut qaujihaqatigiiktut qaritaujakkuuriaqaqhutik katimalutik. Tamaita unipkaaliuqhimajut uvani ukiumi 2021-mi hivajautikkut unipkaaliuqhimagaluaqtut qaritaujami titirarvigivlutigluuniit.

Havaqatigiiktut naammagijaugumik tingmilarumik, hannaijarniarmijangit pulaaqhimalutik pulaaqaunngittut Haamalaujut katimadjutigilugillu angiqtauhimakpat kititiqhimajaat nalunaikutaq. Nalunaaittariami haffumani havaarijavut, uvunngaulutit qaritaujakkuurvikput: <https://www.coastalnunavut.ca/en/about>.

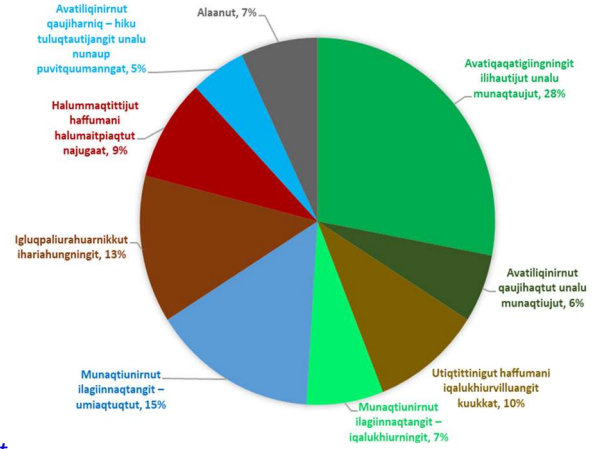
Qanuq Tuhaumajavut

Qilanaarnigut Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Ihariahungniit:

Aallannguqtiqhimajut uvani tarjuq hinaa iningit:

Tamaat nunaliit nalunaiqhimajaat kuukkat tattiillu ikkattuuliqhutik, ikaarnaitsuuvlutik tuluqtautihimajaat, ihuuluutaavluni uvunga ingilrainnaqtut uumajuit, uumajuit ajuqhautijut, unalu imarmiuttat huraat naktihimainnaqhutik tarjuq hinaa ininganit. **Aahiit tautukhimajangit** hapkunagujut avatiliqinirnut aallannguqtiqhimajut, angiklivalliavlutik tarjuq hinaa hiqumiliqhuni, unalu aallannguqtiqhimajuq uumajuit amihuuningit.

Hulajakhat turaarviugiama tahapkuat tarjuq hinaa tuluqtautiningit ilagijajut uumajuit, najuqpaqtangit, unalu avatiliqinirnut munaqhaijut, kuugaq utiqittiningit, unalu munaqtiunirnut ilagijauningit. *Haffuminngatut qanuq nunaliit hulivlutik havaqatigiivlutik havaatigut* turaarviugianganit tahapkuat tuluqtauhimajangit takukhaujut ataaniittut.

82 kiuhimajangit

Nunalingni Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Nunavut (CRN) Havaarijauullaktukhat Najugaat

Kangiqtugaapik, ᑭᑎᑎᑭᑭᑭᑭᑭᑭ, Clyde River

Una nunalingni **Kangiqtugaapik** (Qikiqtaaluk Nunangani) najugaat uvani qulvahiktumi tarjuq hinaa haffumani Patricia Kangiqhua, Qikiqtaaluk (takulugu nunaujaq). Nuvuaniittuq Kangiqtugaapik itirnahuaangat kangiqhua kivataanit nunalingni. *Una Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Nunavut (CRN) qaujiaqatigiit pulaaqhimajut nunalingni uvani March 2018-mi*. Nunamiuqatigiit unipkaaahimajaat amigailiqhuni nanuit haniani iluaniluuniit nunalingni ukiut qanilruanit. Hiku-aukturninga illitturnaqhuni hikuirnariliqhuni, taimaa nuutpallialiqut anguniarnigut pitquhirnikkut hulijakhangillu taimaa qajagijauliqhuni ihumaaluutauiqhuni aullaaliraangamik.

Akiharniq: Utuqqak apqut ikaarviuvagaat kuugaq imaatut 2,000 miitat qunmut kuukkamut hivuangit. Ujararjuaq hanajauhimajuq (inuum ujaraliuqhimaajaat) kuugarmunngauhimajaat naiglinahuarlugulu imaq hitiningat taimaa hangujut ikaarianganit. Nunamiuqatigiit nalunaiqhimajaat Iqalukpik ihuuluutauiqtut aallannguqallianingit, taimaa aulpaqahimajaat ingilravingit uvannat tarjumit halumajumik imarmut.

Nanminirijaa Jade Owen

Nanminirijaa Jade Owen

Inikhangit: Uvani 2018, upalungaijaqhimajuq ahivaqtittilugit ujaraliuqhimaajaat unalu utiqittilugu kuugaq ilitquhirnigut qurluarningit inikhaanut. Havaqatigihimajangit ikajuqtauvlutik haffumani Dalhousie Ilinniavrigjuangit Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Nunavut (CRN) havaqatigiiktut unalu Nunavut Kavamangit, una Anguniaqtit Naniriaqtuqpaktunit Katimajit (HTO) pivallialiuqhimaajut majuraqtut ingilravingit munaqhaijut upalungaijautikhangit kititiranganit avvautihimalugillu nalunaitkutaq haffumani kuugaq iniqpiaqhimajut iqalukpik amihuuningit. Una upalungaijautingit ilagijaat kititiqtunit talu, atuqpagaat atuqattanngittut qunnialiuqtut naiglinahuarlugit iqalungnut akhuuqtailinahuaqtut.

Nunalingni Utiqtittinahuaruiq Hivulliujujkat ilagijaat:

1. Ahivaqtaulutik utuqqajut apquhiutikhangit uvannat Kangiqtugaapik Kuugaa, ingilravijugajuq ikaaqut Iqalukpik;
2. Ahivaqtaulutik ikhinnaqtaujut uqhurjuq qattarjungit uvani Qattarjuk Tahiq (iqakuutaajut ikhinnaqtauhimajuq Cape Christian angujaktunat najurvigluangit) unalu
3. Imaq nakuudjuhia ihivriuhijut uvani Qattarjuk Tahiq.

Salliq, ᓴᓕᓴᓴ/ᓴᓕᓕᓕ, Coral Harbour

Nunalingni haffumani **Salliq** (Kivalliq Nunangani) uvaniittuq Shugliaq Qikiqtaq iluani Kangiqsualuk Ilua (takulugu nunaujaq). *Una Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Nunavut (CRN) qaujihaqatigiit pulaaqhimajut nunalingni uvani March 2019-mi.* Nunamiatigiit nalunaiqhimajaat hamna Akpaturjuaq Qikiqtaq kuugat paniliqhutik ikkatpialiqhutik tulagvingmut. Kinguani 10-nit ukiungani, kangiqhua uvani Akpaturjuaq Qikiqtaq pulahimajut aqajagikpiaqtut, itiriami ajurnaqtuq imaiqtittagaangat. Aallat ilagijaujut nalunaiqhimajaat tarjuq hikua haaliqpiaqtuq qangaraalungnit. Nahittaqtiit hikuijaqtut umiat taimaa hikuijaqtitpaktut.

Akiharniq: Ujaqqat hituaqtut uvani Canyon Kuugaa 2017-mi unalu nunalingni ahivaqtittijumajangit ujararjuat iningani ikaarviliurahuariami, iqalukkuqkittuuvlutik tattiinnit. Iqalukhiuqtut maniliuqtut Iqalukpkik iqalukhiuqpaqtut tattiinut uvanilu ukiuraalungmi iqalukhiurahuagtut, kihimi hamna ujaqqat hituhimajut, iqalukhiurviit ajurnaqhiliqhutik aturiangani. Anguniaqtit nattihiuqjuktut qinalugainillu tahamani.

Inikhangit: Arvinilik ilagijaujut uvannat Aiviit Anguniaqtit Naniriaqtuqpaqtunit Katimajit (HTO) aullaqhimajut najugaanut uvani March 2020-mi havakhutik aqagunnguqtumi. Aqaguaningnurnat tallimanit ublungani, qaffiungnaqhijut 10-nit miitastigut malruiqtaqtut utiqittihimajaat. Anguniaqtit Naniriaqtuqpaqtunit Katimajit (HTO) uqaqhimajit *“uunaqutingit atuqtangit utiqittinahuaqtangit hakuiqpallaaramik kaugahuaqtangit, havaktut ilulikhaanit pivlutik malrurnik 2 uunaqtikhat havakhutik atauttikktut.”* Una havaangit ikajuutaavlutik nunamijut iqalungnit amihuuningit uumajuit najuqpaqtangit aanniaqtailingit, unalu niqikhamaat iqalukhiuqtut unalu niqinut pijunnautingani ihumagijaujut. Havakhimaaqhutik kiugiaqtaqtuq munarigiami aturnaqtumik inikhangit.

Nanminirijaa Aiviit

Nunalingni Utiqtittinahuariniq Hivulliuqkhat ilagijaat:

1. Hamna aulapkainingit maligiaqtaqtangit umiaqtuqtunut apqutingit; **2.** Imaq hitingninga munaqhijut imaijaqtirningit unalu angijaaqtut tattiit ukunanngat maniliurahuagtunut iqalukhiuqtunut uuminngaluuniit iqalukpkik huvanigaangat; unalu **3.** Ihivriuhimajangit ihuuluutauhimajut apqutit ikaarvikhangit (hiuraniktumik hiamihimajut, ilaurutiqaqtut, taimaittumik), taimaa kajumiqtittillaaqtut unalu/kinguvaqtittillaaqtut iqaluk ingilravingit.

Kugluktuk, ᓴᓴᓴᓴᓴᓴ

Una nunalingni haffumani **Kugluktuk** (Kitikmeot Nunangani) najugaat qanilruani kigligutaanit Nunatsiaq, uvannat Kugluktuk Kuugaa imaijaqtitpaktuq Qitirmiut Ahiangat (takulugu nunaujaq). *Una Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Nunavut (CRN) qaujihaqatigiit pulaaqhimajut nunalingni uvani February 2019-mi.*

Akiharniq: Nunalingni nalunaiqhimajaat pijumajainnit parnaijautikhangit iqalukhiuqtunut maliktakhaat ikajuriangani aanniaqtailinirnut unalu iqalukhiuqtakhaat Iqalukpkik iqalukhiuqtunut kuvjiliqvaktangit. Ajurnaittumik kuvjinut himmauhiqpaagaat pilimmakhaqhimajut nunalingni uvani nainiit ukiunganit atuqtakhangit amigaiqtailinahuaqhutik unalu havaktunit pittailinahuaqhugit amihuuningit aktiingnit.

Nanminirijaa

Inikhangit: Himmauhirahuariangani, iqalukhiuqtit atuqpagaat utuqqaujut kuvjinit anginiqhaujunit kuvjinit. Atauhiq hivunikhaanit haffumani mikitqijaanit aktiingnit inikhaat taimaa aturaaqtakhainit aturaarvikhangit. Aahiit qanurilinganingit hapumminahuariangani nukaqhiujut iqaluk annainahuariangani pidjarikhijakhaanit iqalut annaivikhangit inirninngurlugit.

Nunalingni Utiqtittinahuariniq Hivulliuqkhat ilagijaat:

1. Mahiagut kuvjit unalu kuukkat utiqittinahuariniq havaangit aallatqiingujut najugaanit; unalu **2.** Naiglinahuarlugit ihuuluutauningit hiqumittunut uvani atuinnaqtangit hivunikhangillu iqalukhiurahuarnikhat hivullitugijaat.

Nanminirijaa Jade Owen, 2019

Nunaliit haffumani Taloyoak Kuugaaruk tukhiutijaat ikajuutikhangit ukuninngat nunalingni-hivitujumik kuvjanut himmauhirvikhaq.

Tuahgahat unalu Nutaannguqtiqtut

Katimaqatigilugit Pivikhavut 2021 Ukiuq Iluaniittut

Tagalik Eccles Kangiqhimirniutaq (Kangiqiniq) tadja ilihaqhimajuq uvani Nunavut Maligautigut Ilihautingit Iqaluinmi. Ilaugatauhimajuq February unalu havaarijakhanut ilauniaqhimajuq uvannat May. Havaakhat ikajuqhimaniaqtuq qaujiharinnut aulapkaihimannut, havaarinaqtangit unipkaaliuqhimallutik ukunangit arvinilik aipaa nunaliit, hivullitugillu ilaugatauhimallunilu nalunaijainirnut kititiqhimajut, titiraqhimallugillu ilihautikhangit katimajut, ihivriuhimainnarlugillu ihanirnut havaakhat ihariahugaangat.

Inuit Pijunnautingit unalu Imarmiuqut Atuqtakhaq

Nanminirijaa Jade Owen, 2020

Taryuq Hinaagut Akihautingit: Nunalingni pulaaqhimavlutik, hamna Taryup Hinaagut Utiqtittiningit Nunavut (CRN) havaqatigiiktut tuhaumakhaaqhimajut ihuilluutinnik angiklijuummiqhuni umiaqtuqtut hanguhimajut uvani pitquhirnikkut anguniarviujut inikhangit. Nunaliit ikpiguhuktut ilauhimannigittut ihumaliuqtunut ilagijaa umiaqtuqtunut atuagait unalu umiarjuq ikaarvingit tamarmik ihuilluutajuq Inuit inikhautikhangit pijunnautingit. **Inikhangit:** *Clear Seas* parnautigijangit uvaptingnut havaakhanut tiliuqhimagialik nauhimallugillu nalunaitkutikhanut nivinngaqtakhat unalu amihuujut uqauhilit makpirakhaq kangiqhittiaqhimagiama naunaittiaqhimallugillu nunaliit

Mannigik Ikajuutikhamut Piliriakhat

Ilagijaami ikajuutikhangit uvannat Taryup Hinaagut Utiqtittinahuaqtangit Ilitquhirnut Nunavunmi havaarijangit, Anguniaqtit Nanriaqtuqaktunit Katimajit (HTO) unalu nunalingmiuqatigiit pijumaniaqtut haffumani mannigik

- ◆ CanNor Piliriakhaq: IDEANorth
- ◆ Kanatamiunut Iqalut Halummarvikhangit Piliriakhaq (CSSP)
- ◆ Quinguyuq Nunaqaqaqtut Piqatigiknit Ukiuqtaqtumilu Havaktit Kanata (CIRNAC) Qulvahiktumik Halumajumit Piliriakhaq
- ◆ Ukiuqtaqtumi Qaujimanikhaq
- ◆ Nunaqaqaqhimajunut Hilaup Najugaa
- ◆ Qulvahiktumi Ilagijaujut Maniliurahaqtut Iqalukhiurnirnut Inikhautikhangit
- ◆ Kavamatkut Nunavut
  - ◆ Pivalliyuliyiikkut Ingilrayuliyiitkullu
  - ◆ Pitquhiliqijikkut
  - ◆ Nunalingni Kavamatkunnilu Pivikhaqautikkut
- ◆ Qikiqtani Inuit Katimayit
- ◆ Kivalliq Inuit Katimayit

Havaqatigivut ilaliutigilimaittangit kiuvikhainit uuminngaluuniit angiqpialimaittut hulijakhanut haffumani mannigik ikajuutikhangit tukhiutajuq, ikajuqhimallaaqtugut tukhiutikhainit atuqtakhat titiraqhimallugit uuminngaluuniit numikhimallugit ilaliutingit ikajuinnarlutillu qiniqhiagiama unipkaaqtakhangit kiuvikhainit. Ihahimainnarlutit (turaarutingit ataaniittut) ikajuqtaujmaguvit hivunngani atuqtakhainit uuminngaluuniit uqarumaguvit.

Huli uqarvigihimmaarluta...

Havaarijavut mannigik ikajuqhimajut uvannat March 2022-mut. Uvani 2021-mi katimaqatiginaqtavut amihunut nunaliit ikajuqhimallugillu malrurnik utiqittinahuarlugit najugaat. *Ilvit nunallaanmi aimaviqaruvit avvautigijumajatillu ihumajatit tarjuq hinaa akihutaanit, aallannguqirniqut hivullitikhangillu, hivajainnarialik qaritaujakkuurlutilluuniit.* Titiraqhimallugit qanurilingajaujut tarjuq hinaa amihuujut anngutikhaillu aimavigijaat ukiuqtaqtuq imangit, *nunaliit kangiqhihimalaaqtut upalungaiqhimallugillu aallannguqitqhimallugit ingattaqtailinuarlugit atuqtumi hivunngani ihuilluutaunikkut.*

Ilittuqhitit: Qujagijumajavut inungnut, katimaqatigiit haffumani Anguniaqtit Nanriaqtuqaktunit Katimajita (HTO) Haamalaillu, unalu tamainnut kavamat havaktit, tamarmik kavamarjuangujut nunallaangillu ikajuqhimainnaraffi unipkaaliuqpakkaaffilu ikajuinnaraffi. *Ilvunngitkumi, hamna tikhimajavut tikilaitkaluaqtavut ublungani pilimaitkaluaqtuq.*

Ayuittiaqtuq Lucia Fanning
Atannguyaq naunaqhiyyuq
Lucia.Fanning@dal.ca

Jade Owen
Havaariyakhqa kiuliyyi
(867) 222-4395
Jade.Owen@dal.ca

Ilitturumaguvit nunalingni inikhautikhangit – takuinnarialik qaritaujakkuurvikuput
Qaritauyakkut pulaarvinga: <https://www.coastalnunavut.ca/>
Tamainnut qaritaujakkuurvingit: CRN@DAL.ca